

Alla personalfester är inte slöseri

Sundsvalls Tidning den 3 september 2012

Enligt vissa samhällsvetenskapliga teorier leder en stor offentlig sektor till slöseri där vissa skor sig på skattebetalarnas kostnad. En vanlig invändning är att peka på länder som Sverige, där den offentliga sektorn verkar fungera effektivt utan överdrifter och korruption.

Den senaste tiden har emellertid svenska journalister avslöjat att det på många verk och myndigheter ordnas personalfester för i vissa fall flera tusen kronor per person, där notan skickas till skattebetalarna. Vad säger det om slöseriet i offentlig sektor? Inte mycket, faktiskt. Frågan är nämligen betydligt svårare än vad skandaljournalistiken antyder.

Personalfesterna, även de mest spektakulära, utgör en bråkdel av de offentliga arbetsgivarnas budgetar. Det betyder att den som söker omfattande slöseri med skattemedel bör leta någon annanstans. Den faktiska verksamheten och lönerna till de anställda är de stora kostnaderna för skattebetalarna.

Festerna kan emellertid vara tecken på problem även om de bara utgör en bråkdel av budgeten. Om de offentliga arbetsgivarna är lika yviga i sin lönesättning och i sina verksamhetskostnader som de tycks vara vid vissa personalfester, då har skattebetalarna betalarna betydligt mer att oroa sig för än dyra ballonger och dundermiddagar.

Det är naturligtvis inte möjligt för en journalist att avgöra om exempelvis Tillväxtverkets miljardbudget faktiskt leder till ökad tillväxt. Men det är enkelt att med offentlig statistik jämföra löner i privat och offentlig sektor. Det visar sig då att de allra flesta yrkesgrupper – även chefer – tjänar mindre i offentlig sektor än i privat.

Dyra personalfester kan således vara tecken på en slösaktig kultur – men de kan också vara ett relativt billigt sätt att uppmuntra de offentligt anställda som i snitt alltså tjänar 10 procent mindre jämfört med privat sektor.

Självfallet är slöseri med skattemedel upprörande. Men enbart på basis av restaurangnotor är det svårt att avgöra hur upprörda svenska skattebetalare har skäl att vara. Alla personalfester är inte slöseri.

Andreas Bergh